

FIȘA DISCIPLINEI

Psihopedagogia polihandicapului

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babes-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Departamentul de Psihologie Aplicată
1.4. Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Psihopedagogie specială – în limba maghiară Psihopedagogie specială /Cod calificare: L060070020
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Psihopedagogia polihandicapului				Codul disciplinei		PLX 00041			
2.2. Titularul activităților de curs			Schuller Hajnal								
2.3. Titularul activităților de seminar			Schuller Hajnal								
2.4. Anul de studiu		2	2.5. Semestrul		4	2.6. Tipul de evaluare		C	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					33 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					5
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					3
Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală, aparatură audio-video
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală, aparatură audio-video

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	C5 - Consilierea, orientarea și asistarea psihopedagogică a diverselor categorii de persoane / grupuri educaționale (copiii/elevi/tineri/familii/profesori/angajați/alte categorii de persoane și grupuri) C6 - Îmbunătățirea continuă a practicilor profesionale și a evoluției în carieră RAI 6 - Elaborarea și aplicarea unui plan de dezvoltare profesională cu argumentarea structurii și a alegerii metodelor și instrumentelor de lucru
Competențe transversale	CT7 - Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională, fundamentate pe opțiuni valorice specifice domeniului Științele Educației în vederea RAI7 - Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale, în condiții de autonomie și asistență calificată în domeniul Științele ale Educației CT8 - Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniul științelor educației, în vederea RAI8 – Realizarea sarcinilor, rolurilor și activităților specifice muncii în echipă; distribuirea de sarcini pentru nivelurile/persoanele gestionate

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: C5c) Descoperă individualitatea fiecărui copil/elev/tânăr, a punctelor forte, a nevoilor de sprijin, a dificultăților de învățare și implicațiile asupra învățării, în vederea ajustării procesului educațional. C5h) Distinge/Proiectează strategiile de consiliere educațională și elevii aflați în situații de risc sau cu cerințe educative speciale. C6a) Analizează și corelează cunoștințele psihopedagogice în activitățile de formare și de îmbunătățire continuă a practicilor profesionale. C6b) Integrează normele de etică, de integritate academică și de conduită profesională. CT7b) Identifică implicațiile practice ale reglementărilor legale și de politică educațională în luarea deciziilor la nivelul instituției și al clasei/grupului. CT7 c) Argumentează fundamentarea unor decizii și inițiative educaționale, pe baza culegerii de date și informații relevante privind rezultatele învățării. CT8 Studentul/Absolventul prezintă specificul organizațional al instituțiilor educaționale.
Aptitudini	Studentul este capabil: C5 a) Identifică stările/problemele/dificultățile copiilor/elevilor/tinerilor/altor grupuri și categorii de persoane, privind comportamentul acestora și procesul de dezvoltare cu asistarea specializată psihopedagogică. C6d) Elaborează și derulează proiecte de dezvoltare profesională prin aplicarea unor descoperiri din cercetarea în domeniul științelor educației. C6e) Participă periodic la activități de dezvoltare profesională continuă, în raport cu nevoile profesionale proprii și cu prioritățile locale sau naționale. C6f) Participă la activități colaborative de dezvoltare profesională, la cercetări educaționale și la comunități de bune practici. CT7 c). Proiectează procese de planificare strategică și decizionale din cadrul instituției. CT8 Studentul rezolvă sarcini specifice muncii în echipă, pentru proiectarea, organizarea, desfășurarea și evaluarea unor programe/intervenții/ proiecte educaționale.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent: C5b). Exprimă încredere în potențialul de dezvoltare al fiecărui copil/elev/tânăr și susține aspirațiile acestuia, prin abordări didactice diferențiate și individualizate. C6b) Efectuează analize asupra propriilor practici didactice și asupra feedback-ului primit, identificând ariile susceptibile de ameliorare. CT7 a) Respectă normele de etică, de integritate academică și de conduită profesională. CT7 b) Contribuie la dezvoltarea unei culturi organizaționale democratice, incluzive, participative, centrată pe valorile europene, la nivelul instituției educaționale. CT7d) Adoptă decizii educaționale cu referiri explicite la date, informații relevante și reglementări legale și de politică educațională aflate în vigoare CT8 Studentul/Absolventul acționează manifestând spirit de echipă, sinceritate, toleranță, empatie și respect în comunicarea și interacțiunea cu ceilalți parteneri educaționali.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Aplicarea cunoștințelor psihopedagogice de bază în diferite situații, inclusiv în contextul deficienței multiple - Rezolvarea unor situații și probleme caracteristice domeniului psihopedagogiei persoanelor cu deficiente multiple
7.2 Obiectivele specifice	- Interpretarea adecvată a cunoștințelor teoretice în vederea elaborării unor programe de intervenție psihopedagogică adaptate tipului și gradului deficienței multiple - Utilizarea principiilor de bază în vederea elaborării programelor de intervenție personalizată și a adaptărilor curriculare pentru copiii cu deficiente multiple - Identificarea situațiilor problematice și a conflictelor apărute în procesul de instruire, reabilitare și compensare la persoanele cu deficiente multiple - Elaborarea și evaluarea strategiilor corespunzătoare pentru rezolvarea problemelor și conflictelor specifice instruirii, reabilitării și compensării, adaptate la caracteristicile persoanelor cu deficiente multiple - Interpretarea realității psihosociale prin aplicarea cunoștințelor fundamentale din domeniul psihopedagogiei speciale, cu accent pe dinamica cerințelor speciale - Identificarea principalelor nevoi ale persoanelor cu deficiente multiple și ale familiilor acestora, precum și explicarea modalităților de consiliere psihopedagogică

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Conceptul de polihandicap, simptome, principii internaționale privind serviciile oferite și caracteristicile școlii incluzive	Prezentare, prelegere	
2. Posibilități de diagnostic în cazul tulburărilor cognitive severe	Prezentare, problematizare	
3. Educația școlară incluzivă. Căi de realizare a incluziunii. Nivelurile de implementare a educației speciale în România	Prezentare, prelegere	
4. Dizabilitatea gravă și multiplă. Definiții. Reevaluarea criteriilor de încadrare în dizabilitate gravă. Cauzele apariției dizabilității grave și multiple. Simptomele principale ale DGM	Prezentare, problematizare	
5. Dezvoltarea persoanelor cu dizabilități grave și multiple, sprijinul complex al dezvoltării, posibilități de intervenție pedagogică specială. Conceptele și modelele lui Haupt și Fröhlich. Comunicarea bazală după Winfried Mall. Conceptul Schaffer-AST. Conceptul Pfeffer. Programul Susanne Dank	Prezentare, problematizare	
6. Particularitățile activității și învățării activității la copiii cu dizabilități grave și multiple (principii metodologice). Funcțiile cognitive ale copiilor cu dizabilități grave și multiple. Funcționarea și tulburările percepției, simțurilor și atenției	Prezentare, problematizare	
7. Dezvoltarea percepției și simțurilor. Posibilități terapeutice: Stimulare bazală. Terapia Snoezelen. Alte metode de terapie pentru dezvoltarea percepției și simțurilor. Terapia integrării senzoriale. Terapia Ayres. DSZIT – Terapia Dinamică a Integrării Senzoriale. TSMT – Antrenament Senzomotor Planificat. HRG – Gimnastică de Reabilitare Hidroterapeutică. Metoda Delacato. Terapia de bază	Prezentare, problematizare	

8. Instrumente pentru dezvoltarea percepției și simțurilor. CAA – Comunicare Alternativă și Augmentativă	Prezentare, problematizare	
9. Dizabilități motorii. Cauze și tipuri. Educația motrică. Pedagogia conductivă în dezvoltarea persoanelor cu dizabilități multiple	Prezentare, problematizare	
10. Educația pentru activitățile zilnice. Teoria și practica îngrijirii dezvoltatoare. Îngrijirea compensatorie. Educația pentru activitățile zilnice. Pedagogia cooperativă	Prezentare, problematizare	
11. Criterii de diagnosticare pentru DGM (dizabilități grave și multiple). Strategii de diagnosticare. Analiza pedagogică și curriculum. Indicații și caracteristici ale evaluării diagnostice. Erori de diagnosticare	Prezentare, problematizare	
12. Terapia asistată de animale aplicabilă în cazul persoanelor cu dizabilități grave și multiple	Prelegere, expunere	
13. Terapia prin muzică pentru persoanele cu dizabilități grave și multiple. Jocul	Prezentare, problematizare	
14. Plan individual de intervenție/dezvoltare	Prezentare, sintetizare	

Bibliografie

HARTMANN, N. – PASSON, B. (1996): A legsúlyosabban fogyatékosok pedagógiája.

In: Márkus E. (szerk.): Halmazottan sérült, súlyosan mozgáskorlátozott gyermekek nevelése, fejlesztése. BGGYTF, Budapest, 27-36.

MALL, W. (1996): Elsődleges kommunikáció. In: Márkus E. (szerk.): Halmazottan sérült, súlyosan mozgáskorlátozott gyermekek nevelése, fejlesztése. BGGYTF, Budapest, 161- 171.

Lányiné Engelmayer Á. Változásban a pszichológiai és gyógypedagógiai diagnosztika BNO-10. (1995). A betegségek és az egészséggel kapcsolatos problémák nemzetközi statisztikai osztályozása. Tizedik revízió. Népjóléti Minisztérium, Budapest.

Bolla V., Füves Zs., Farkasné Kristóf Zs., Taufer I., Torda Á. (2013). Hiányterületek azonosítása a pedagógiai szakszolgálati tevékenység során használatos pszichodiagnosztikai, gyógypedagógiai diagnosztikai, pedagógiai diagnosztikai, fejlesztő és terápiás eszközök vonatkozásában. (Kézirat). Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest

https://paks.tmps.hu/userfiles/files/diagnosztikai_kezikonyv_4fejezet.pdf

Gereben Ferencné (2004): Diagnosztika és gyógypedagógia. In: Gordosné Szabó Anna (szerk.): Gyógyító pedagógia – nevelés és terápia. Medicina Könyvkiadó, Budapest. 87-104.

Gereben Ferencné (2014): Fejlődési pszichopatológia gyógypedagógiai nézőpontból. Gyógypedagógiai Szemle, 42. 3. sz. 171-175.

Lányiné Engelmayer Ágnes (2014): Változásban a pszichológiai és gyógypedagógiai diagnosztika. Neveléstudomány

<http://epkezlabor.hu/halmazottan-fogyatekossag-es-terapias-lehetosegek/>

https://edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2023/Legi_educatie_Romania_educata/legi_monitor/Legea_invatamantului_preuniversitar_nr_198.pdf

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_tanulasban_akadalyozottak/13_a_tanulasban_akadlyozottsg_s_az_intellektulis_kpessgzavar_fogalmnak viszonya.html

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED407792.pdf>

<https://guides.dss.gov.au/social-security-guide/1/1/c/146>

<https://open.alberta.ca/dataset/ee2ccea8-97fe-41a1-aa11-ed9f21421364/resource/28ddd1b7-5e19-4a2e-8798-6eb78cef5d29/download/educ-special-education-coding-criteria-2024-25.pdf>

<https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300062.TV>

file:///F:/EGYETEM%202024-2025/HALMOZOTTAN%20SERULTEK%202024-

2025/K%C3%96NYV%C3%89SZET/5.%20kurzushoz/Csapo_B_2014_A_szegedi_iskolai_longitudi.pdf

file:///F:/EGYETEM%202024-2025/HALMOZOTTAN%20SERULTEK%202024-

2025/K%C3%96NYV%C3%89SZET/5.%20kurzushoz/Diagnosztikus-protokoll-az-augmentat%C3%ADv-%C3%A9s-alternat%C3%ADv-kommunik%C3%A1ci%C3%B3s-fejleszt%C3%A9s-%C3%A9s-t%C3%A1mogat%C3%A1si-sz%C3%BCks%C3%A9glet-felm%C3%A9r%C3%A9s%C3%A9hez.pdf

file:///C:/Users/User/Downloads/Longitudinal_effects_of_fraternal_deprivation_on_l.pdf

Fogarasi András: Az értelmileg akadályozottaknál előforduló leggyakoribb kórképek és azok jellemzői in: Radványi K. szerk.: MÁSKÉPPEN?!

Oláh Éva: Az értelmi fogyatékoság genetikai háttere
http://acta.bibl.u-szeged.hu/18733/1/tiszaparti_2000_139-148.pdf

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Lumea copiilor cu paralizie cerebrală	Analiza de caz	
Stimulare bazală	Exersare în grupuri mici	
Principiul subsidiarității	discuții	
Dezvoltare personalizată la copiii cu dizabilități multiple	Controversa academica, studiu de caz	
Deficiență intelectuală severă cauzată de anomalii cromozomiale	Controversa academica, studiu de caz	
Pedagogie activă	exersare	
Dezvoltarea percepției și a simțurilor la copiii cu dizabilități severe și multiple	Discuții, metode audiovizuale	
Principiul subsidiarității	Analiza de caz	
Egalitatea de șanse pentru persoanele cu dizabilități: Planul de Acțiune European (2004–2010)	Exersare în grupuri mici	
Subgrupuri ale categoriei tulburărilor intelectuale. Tulburări de dezvoltare	discuții	
Analiză pedagogică și curriculum	Controversa academica, studiu de caz	
Pedagogie activă	Controversa academica, studiu de caz	
Nivelurile comunicării, interacțiunii și cooperării în sprijinirea persoanelor cu dizabilități severe și multiple	exersare	
Comunicare augmentativă și alternativă	Discuții, metode audiovizuale	

Bibliografie

Cziegler I. (2001): *Figyelem és percepció*. Kossuth Egyetemi Kiadó. Debrecen. 2001. Czigler I. (2005): *A figyelem pszichológiája*. Akadémiai Kiadó. Budapest. 2005.

Csépe V., Györi M. és Ragó A. (2007): *Általános pszichológia* 1-3. – 1. Észlelés és figyelem Osiris Kiadó, Budapest.

Radványi K. (2010). Érzékelés, észlelés, integráció – Kükelhaus élménykertje, *GYOSZE*, XXXVIII, 2, 145-154.

Séra L.(2004): A figyelem. In: N. Kollár Katalin – Szabó Éva szerk. *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris Kiadó, Budapest. 215-224.

Djuric-Zdravkovic, A., Japundza-Milisavljevic, M., Macesic-Petrovic, D. (2010). Attention in children with intellectual disabilities. *WCPCG-2010, Procedia Social and Behavioral Sciences*, 5, 1601–1606.

Torda Á.: *Figyelemfejlesztő program* <http://etszk.u-szeged.hu>

Fröhlich, A. (1996): Bazális stimuláció a gyakorlatban. In: Márkus E. (szerk.): *Halmozottan sérült, súlyosan mozgáskorlátozott gyermekek nevelése, fejlesztése*, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 227-322.

Dr. Radványi Katalin: *Másképp*. Budapest, ELTE, 2009

Nagyné Dr. Réz Ilona: Egyéni fejlesztési tervek gyűjteménye, ELTE, SZASZOK, 2000

<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-babes-bolyai/intellektualis-kepessegzavar-gyp/halmazottan-serultek-pdf/38348431>

<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-babes-bolyai/intellektualis-kepessegzavar-gyp/halmazottan-serultek-pdf/38348431>
http://www.igypk.hu/mentorhalo/tananyag/Kommunikci_fejldse_s_fejlesztse_rtelmileg_akadlyozott_szemlyeknl/84_a_slyosan_halmazottan_fogyatkos_szemlyek_kommunikcis_jellemzi.html
https://fejermepsz.hu/wp-content/uploads/2021/03/utmutato_0-6.pdf
<https://www.scribd.com/document/377495731/markus-eszter-fogyatekossaggal-el%C5%91-embereke-helyzete-pdf>
 Fogytékosságtudományi tanulmányok –Disability Studies 2009)
<https://mek.oszk.hu/09500/09512/09512.pdf>
<https://habilitacio.uni-eszterhazy.hu/52/1/Az%20%C3%A9let%20minden%20ter%C3%BClet%C3%A9n.pdf>
<https://fejermepsz.hu/wp-content/uploads/2021/02/EFT.pdf>
<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/hu/eurypedia/hungary/sajatos-nevelesi-igeny-ellatasa-kisgyermekkorban-es-kozoktatásban-kulön-e-celra>
https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/3_1284_012_101030.pdf

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul specializării, iar abordarea lor în cadrul acestei discipline se bazează pe rezultatele recente din literatura de specialitate. De asemenea, tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile cerute pe piața muncii și pentru standardele comunității profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- capacitatea de analiză și sinteză a materialelor.	Examen scris (colocviu)	80%
10.5 Seminar/laborator	-înțelegerea și aplicarea practica a cunoștințelor	Lucrare de seminar Activități de seminar	10% 10%

10.6 Standard minim de performanță

Procentul cel mai mare din nota finală este reprezentat de examenul care va fi susținut în perioada de examene. În cazul în care un student nu obține o notă de trecere (5,00) la examenul scris, nu va promova examenul, chiar dacă a îndeplinit cerințele indicate la punctul 10.5.

Un student cu normă întreagă care nu participă la cursuri (min. 85%) va fi descalificat de la examen. Pentru cursurile și orele de practică (laborator, practică, proiect etc.), procentul maxim de absențe certificate sau nemotivate nu poate depăși 15% din numărul total de ore (a se vedea Regulamentul de credite).

Numai lucrările predate până la termenul limită vor primi punctaj. În cazul unor lucrări depuse plagiate, copiate, sau identice în cazul colaborării sau copierii în timpul examenului, studentul (fiecare parte implicată) va primi nota 1. Copierea în timpul examenelor va duce la exmatricularea studentului din Universitate.

Temele/lucrările din timpul semestrului nu pot fi recuperate în timpul perioadelor de examene, al perioadelor de examene de recuperare și al perioadelor de examene de refacere. Un examen parțial nu este descalificat, dar nu poate fi recuperat. Pentru studenții care au fost admiși la o sesiune deschisă, nu sunt permise examenele de recuperare, doar dacă au îndeplinit toate cerințele pe parcursul semestrului (examen parțial, lucrări, prezențe la curs și seminarii).

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta pentru Dezvoltare durabilă
---	-------------------------------------

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data completării:
22.04.2025

Semnătura titularului de curs

Schuller Hajnal

Semnătura titularului de seminar

Schuller Hajnal

Data avizării în departament:
25.04.2025

Semnătura directorului de departament

Conf. Dr. Kotta Ibolya